

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ObdoK/2/2024
Identifikačné číslo spisu:	7117221782
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7117221782.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: JUDr. Ondrej Gajdošech, správca konkurznej podstaty úpadcu KOBAK, s.r.o. v konkurze, Krivá 23, 040 01 Košice, IČO: 43 882 714, so sídlom kancelárie správcu Krmanova 14, 040 01 Košice, značka správcu S1283, zastúpený spoločnosťou Vášiv & Partners s.r.o., Murgašova 3, 040 01 Košice, IČO: 47 238 836, proti žalovanému: R. U., narodený XX. Z. XXXX, P. T. XX, XXX XX P. T., zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária VEREB, s.r.o., Hrnčiarska 916/3, 040 01 Košice, IČO: 52 633 284, o zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eur, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4CoKR/36/2023-181 zo dňa 27. septembra 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“), ako súd prvej inštancie, rozsudkom č. k. 30NcKR/16/2017-134 zo dňa 21. apríla 2023 zamietol žalobu a rozhodol, že žalovanému priznáva náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o ich výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eur z toho dôvodu, že ako konateľ dlžníka KOBAK, s.r.o., Krivá 23, Košice, IČO: 43 882 714 nepodal včas návrh na vyhlásenie konkurzu. Žalobca uviedol, že až 23. februára 2016 dlžník KOBAK s.r.o. doručil Okresnému súdu Košice I návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 5. apríla 2016 č. k. 26K/9/2016-118 začal voči dlžníkovi KOBAK, s.r.o. konkurzné konanie. Konkurz na majetok tohto dlžníka bol vyhlásený uznesením dňa 24. júna 2016, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 129/2016 dňa 6. júla 2016. Žalobca, ako ustanovený správca konkurznej podstaty po preskúmaní účtovníctva dlžníka KOBAK, s.r.o. zistil, že dlžník bol v úpadku najneskôr ku dňu 31. decembra 2013, čo vyplýva z riadnej účtovnej závierky, pretože jeho vlastné

imanie bolo v záporných číslach -80 943 eur. Účtovná závierka za rok 2013 bola zostavená dňa 28. februára 2014. Funkciu konateľa úpadcu KOBAK, s.r.o. zastával žalovaný a ďalšie osoby E. T., D. H., H. J.. Voči E. T. a D. H. podal žalobca - správca samostatné žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eur. H. J. zomrel. Podľa žalobcu sa dlžník o svojom predĺžení dozvedel, alebo pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť najneskôr dňa 28. februára 2014, teda ku dňu zostavenia účtovnej závierky za rok 2013, avšak návrh na vyhlásenie konkurzu nepodal včas, keďže ho podal až dňa 23. februára 2016.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, ktorým žalobu zamietol uviedol, že pri posúdení nároku žalobcu na uplatnenú zmluvnú pokutu je potrebné zisťovať, či žalovaný konal s odbornou starostlivosťou alebo, či osvedčil, že mu takáto povinnosť nevznikla. Súd prvej inštancie zistil z účtovnej závierky KOBAK, s.r.o. zostavenej k 10. júlu 2014, že vlastné imanie spoločnosti KOBAK, s.r.o. nebolo v tom čase záporné a predstavovalo 74 480 eur. V tejto účtovnej závierke nie je zahrnutý záväzok KOBAK, s.r.o. voči veriteľovi ZAPA beton SK, s.r.o. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že táto účtovná závierka nemôže hodnoverne preukázať finančný stav spoločnosti KOBAK, s.r.o. teda, či bola, alebo nebola v predĺžení.

4. Z výpovede svedka Mgr. A. U. a z vyjadrenia spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi úpadcom KOBAK, s.r.o. a spoločnosťou ZAPA beton SK, s.r.o. vznikol obchodnoprávny vzťah, na základe ktorého úpadca odoberal betón od tejto spoločnosti v mesiacoch január až marec 2013. Uvedené skutočnosti potvrdzuje aj evidencia faktúr v zozname záväzkov úpadcu, ich uvedenie v daňovom priznaní dani z pridanej hodnoty zo strany úpadcu, ako aj to, že úpadca ich vrátil až o osem mesiacov po ich vystavení a doručení, že ich uvádzal v riadnych účtovných závierkach, a že ich uviedol v zozname záväzkov pripojenom k návrhu na vyhlásenie konkurzu. ZAPA beton SK, s.r.o. si túto pohľadávku prihlásila do konkurzného konania na majetok dlžníka KOBAK, s.r.o. a táto prihlásená pohľadávka bola zo strany žalobcu, ako správcu uznaná, nebola popretá žiadnym z veriteľov a ani úpadca KOBAK, s.r.o. nedal správcovi podnet na jej popretie. Vzhľadom na uvedené mal okresný súd za to, že pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. existovali aj v čase uskutočnenia odporovateľného právneho úkonu a existujú aj doposiaľ.

5. Zo súvahy zo dňa 28. februára 2014 zostavenej k 31. decembru 2013 okresný súd ďalej zistil, že vlastné imanie spoločnosti KOBAK, s.r.o. bolo záporné (-80 943 eur). Z účtovnej závierky zo dňa 28. februára 2015 zostavenej k 31. decembru 2014 okresný súd zistil, že vlastné imanie spoločnosti KOBAK, s.r.o. bolo záporné (-278 eur). Z účtovnej závierky zo dňa 24. januára 2016 zostavenej k 31. decembru 2015 okresný súd zistil, že vlastné imanie spoločnosti KOBAK, s.r.o. bolo záporné (-61 516 eur). Menovaná spoločnosť bola teda v úpadku od roku 2013. Návrh na vyhlásenie konkurzu bol podaný na súde dňa 23. februára 2016. Žalovaný sa v tejto súvislosti bránil aj tým, že v čase uskutočnenia dotknutého právneho úkonu mal dostatok finančných prostriedkov na úhrady záväzkov, pričom pri posudzovaní úpadku dlžníka je potrebné prihliadnuť aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“).

6. Súd prvej inštancie vo vzťahu ku konaniu žalovaného s odbornou starostlivosťou uviedol, že spoločnosti KOBAK, s.r.o. sa podarilo znížiť záporné imanie (predĺženie) vo výške -80 943 eur v roku 2013, na sumu -278 eur v roku 2014. To znamená, že spoločnosť KOBAK, s.r.o. sa účinne snažila znižovať svoje záväzky. Vzhľadom na uvedené konanie spoločnosti KOBAK, s.r.o., ktorá sa napriek svojmu zápornému imaniu snažila zvrátiť úpadok, súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný, ako jej konateľ neporušil svoju zákonnú povinnosť podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu, keďže v rokoch 2013 až 2015 konal s odbornou starostlivosťou v snahe odvrátiť úpadok a predĺženie spoločnosti. Preto súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie zákonnej zmluvnej pokuty 12 500 eur zamietol.

6. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 4CoKR/36/2023-181 zo dňa 27. septembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanému nárok proti žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd si osvojil výstižné a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Pre doplnenie poukázal na ustanovenie § 74a ZKR, konkrétne na to, že štatutár sa zbaví povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu za nepodanie včasného návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR vtedy, ak osvedčí podľa § 74a ods. 5 písm. a) ZKR, že konal s odbornou starostlivosťou. Pojem „odborná starostlivosť“ štatutárneho orgánu v obchodných spoločnostiach sa v súdnej praxi vykladá tak, že štatutárny orgán koná s odbornou starostlivosťou vtedy, ak na základe svojho riadneho obchodného úsudku rozumne predpokladá, že na základe náležitých informácií, ktoré má, koná v prospech spoločnosti a na ochranu záujmov veriteľov spoločnosti.

8. V predjednávanom spore podľa odvolacieho súdu nebolo sporné to, že proti dlžníkovi KOBAK, s.r.o. bolo vedené súdne konanie zo strany ZAPA beton SK, s.r.o. o zaplatenie 60 956,18 eura a to od roku 2014 na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014. ZAPA beton SK, s.r.o. tvrdila, že je veriteľom dlžníka KOBAK, s.r.o., čo KOBAK, s.r.o. spochybňoval a tvrdil, že nie je dlžníkom ZAPA beton SK, s.r.o. a teda nemá záväzok voči ZAPA beton SK, s.r.o., preto ani nebol v predĺžení, keďže pohľadávka ZAPA beton SK, s.r.o. voči KOBAK, s.r.o. neexistuje. Vec vedená Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014 nebola meritórne rozhodnutá, keďže spoločnosť ZAPA beton SK, s.r.o. vzala po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu žalobu späť v celom rozsahu. Žalovaný ako konateľ dlžníka KOBAK s.r.o. nemohol predvídať pred rozhodnutím súdu výsledok tohto sporu o významnej majetkovej hodnote 60 956,18 eura. Ak by bolo v tomto konaní právoplatne rozhodnuté, až vtedy by mohol žalovaný pri svojej náležitej odbornej starostlivosti konateľa posúdiť, či výsledok tohto sporu mu ukladá povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu teda, či má záväzok vo výške 60 956,18 eura voči spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o., a či je v predĺžení. Len to, že žalobca ako správca nepoprel pohľadávku ZAPA beton SK, s.r.o. prihlásenú do tohto konkurzného konania, nemá za následok to, že týmto uznaním pohľadávky má žalovaný automaticky povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu 12 500 eur. Správca mal prehodnotiť vyjadrenie žalovaného k výzve na zaplatenie zmluvnej pokuty zo dňa 20. júla 2017, v ktorej žalovaný spochybňoval túto pohľadávku a pri zachovaní svojej povinnosti konať s odbornou starostlivosťou posúdiť, či nie je na mieste popretie tejto pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o., ak je sporná, a ak žalovaný ako konateľ úpadcu KOBAK, s.r.o., teda dlžníka tejto tvrdenej pohľadávky, poprel túto pohľadávku a bol o nej vyvolaný samostatný súdny spor.

9. Podľa odvolacieho súdu na hospodárske výsledky v roku 2014 a 2015 nesporne mala vplyv pohľadávka ZAPA beton SK, s.r.o. vo výške 60 956,18 eura, o ktorej sa viedol súdny spor a ktorú dlžník KOBAK, s.r.o. neuznáva. Sám žalobca na tvrdenie žalovaného, že sa snažili novými zákazkami dospieť ku kladnému výsledku hospodárenia a k úhrade svojich skorších záväzkov uviedol, že sa pravdepodobnejšie javí, že toto zlepšenie hodnoty vlastného imania úpadcu bolo spôsobené aj tým, že spoločníci úpadcu, teda aj žalovaný, vlastnými prostriedkami uhrádzali záväzky spoločnosti a vlastnými prostriedkami sa podieľali na úhrade strát spoločnosti. Podľa krajského súdu, ak sa spoločníci a konatelia spoločnosti rozhodnú, že vlastnými prostriedkami sa budú snažiť oživiť hospodársky chod a hospodársky výsledok svojej obchodnej spoločnosti, toto nemožno považovať za negatívne konanie žalovaného a ostatných konateľov vo vzťahu k výsledku hospodárskej činnosti svojej obchodnej spoločnosti. Práve naopak, takéto dotovanie obchodnej spoločnosti z vlastných finančných prostriedkov, v snahe preklenúť dočasný nedostatok finančných prostriedkov, je konaním s odbornou starostlivosťou v súlade so záujmami spoločnosti, jej spoločníkov a jej veriteľov. Žalovaný ako konateľ sa spolu s ostatnými konateľmi tým snažil predísť vzniku škody, ktorá by spoločnosti vznikla neuhradením jednotlivých záväzkov veriteľom spoločnosti KOBAK, s.r.o.

10. Krajský súd ďalej uviedol, že každý správca konkurznej podstaty predtým než pristúpi k výzve pre štatutára dlžníka v zmysle ustanovenia § 74a ods. 1 ZKR na zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eur a po preverení vyjadrenia štatutára k tejto výzve, musí skúmať, či tento štatutárny orgán konal s odbornou starostlivosťou alebo nie, ak nepodal návrh na vyhlásenie konkurzu vôbec alebo, ak ho podal neskôr ako zistil predĺženie, alebo neskôr ako ho mal podľa správcu podať. Pri tomto zvažovaní správca konkurznej

podstaty nesporne musí zohľadniť rozhodujúcu skutočnosť, ktorú pri tom zohráva to, že ak dlžník vedie súdne spory o majetkové hodnoty, či práve tieto súdne spory nemôžu ovplyvniť to, či je potrebné podať návrh na vyhlásenie konkurzu už v priebehu týchto sporov alebo až po ich ukončení, a či práve podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu počas týchto sporov by nevedlo k poškodeniu záujmov obchodnej spoločnosti a tým aj záujmov jej veriteľov, ktorých pohľadávky by nemuseli byť v konkurznom konaní uspokojené. Podľa odvolacieho súdu žalobca v prejednávacom spore zjavne iba mechanicky aplikoval ustanovenie § 11 ods. 2 ZKR a zohľadňoval iba to, že žalovaný ako štatutárny orgán úpadcu nepodal do 30-tich dní, odkedy sa dozvedel o predĺžení z riadnej účtovnej závierky, návrh na vyhlásenie konkurzu.

11. Odvolací súd teda rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pretože nebolo preukázané, že dlžník nepodal dňa 23. februára 2016 návrh na vyhlásenie konkurzu včas a nebolo preukázané, že pred týmto dátumom bol v predĺžení, ak o tak významnej pohľadávke veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. vo výške 60 956,18 eura sa viedol samostatný súdny spor a túto pohľadávku žalovaný ako konateľ úpadcu neuznával a neuznávali ju ani ostatní konatelia dlžníka.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej v texte aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odvodzuje od § 420 písm. f) a od § 421 ods. 1 písm. b) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

13. Dovolateľ uviedol, že nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočíva v porušení § 383 - § 385 CSP upravujúcich vykonávanie dokazovania odvolacím súdom a väzanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. Odvolací súd podľa dovolateľa v napadnutom rozsudku uviedol, že zistenie skutkového stavu veci bolo súdom prvej inštancie vykonané v dostatočnom rozsahu, a že sa s jeho skutkovými zisteniami stotožňuje. Napriek tomu sa odvolací súd v zásadnej otázke odklonil od skutkového zistenia súdu prvej inštancie, z predložených dôkazov dospel k inému poznatku a to bez toho, aby v súlade s § 385 ods. 1 CSP nariadil pojednávanie za účelom zopakovania dokazovania. Skutočnosť, pri ktorej odvolací súd dospel k inému zisteniu než súd prvej inštancie, je spornosť pohľadávky úpadcu voči spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o., ktorá vznikla z titulu dodania tovaru - betónu v mesiacoch január až marec 2013. V bode 58. odôvodnenia rozsudku okresný súd konštatoval existenciu záväzkovo-právneho vzťahu medzi dlžníkom a veriteľom ZAPA beton SK, s.r.o. a dôvodnosť pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a zároveň uviedol, na základe ktorých skutočností k uvedenému presvedčeniu dospel. V rozpore s tým dospel odvolací súd k záveru o spornosti pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a o nemožnosti posúdenia jej dôvodnosti bez toho, aby bolo ukončené konanie vedené Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014. Spornosť pohľadávky je podľa odvolacieho súdu daná tým, že v sporovom konaní, ktorým sa ZAPA beton SK, s.r.o. domáhala jej zaplatenia, dlžník tvrdil, že pohľadávku neuznáva. Odvolací súd tým podľa dovolateľa pristúpil k vykonaniu dokazovania a k modifikácii skutkového stavu bez toho, aby za účelom vykonania dokazovania nariadil pojednávanie, prípadne bez toho, aby po vykonaní dokazovania mimo pojednávanie oboznámil strany sporu s výsledkom dokazovania. Dovolateľ zdôraznil, že právo vyjadriť sa k dokazovaniu je súčasťou práva na spravodlivý proces a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/177/2014.

14. Podľa dovolateľa ďalej rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo v rozhodujúcej miere od riešenia právnej otázky sformulovanej nasledovne: „Započítava sa suma sporných záväzkov dlžníka do celkovej sumy jeho záväzkov pri posúdení predĺženia v konaniach, ktoré sú vyvolané konkurzom, (t.j. nie v konkurznom konaní)? Ak áno, je súd, ktorý rozhoduje v konaní vyvolanom konkurzom, oprávnený posúdiť existenciu spornej pohľadávky ako predbežnú otázku?“

15. Dovolateľ odpoved' na uvedenú otázku v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nenašiel. Odvolací súd podľa dovolateľa na uvedenú otázku zodpovedal tak, že v konaní o zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu musia byť záväzky dlžníka zakladajúce jeho predĺženie osvedčené v takej miere, že o nich nemožno mať akúkoľvek právnu

pochybnosť. Rovnako tak uviedol, že existenciu pohľadávky je možné posúdiť len v samostatnom sporovom konaní, a teda nie v konaní, v ktorom sa posudzuje zodpovednosť dlžníka, resp. osôb konajúcich v jeho mene za porušenie povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas. Podľa dovolateľa je tento právny názor nesprávny, nakoľko vychádza z nesprávneho výkladu § 3 ZKR a z nesprávneho porozumenia podstaty a predmetu konania, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na vyhlásenie konkurzu a konania o zaplatenie pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Predmetné nedostatky sa v rozhodnutí odvolacieho súdu najvýraznejšie prejavili tým, že podľa odvolacieho súdu je na predmetné konanie plne aplikovateľné uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 68/2018 zo dňa 7. marca 2018. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky nemožno pripustiť, aby bol konkurz na majetok dlžníka vyhlásený na návrh osoby, ktorá nie je veriteľom dlžníka. Ústavný súd Slovenskej republiky ďalej uviedol, že konanie, v ktorom sa rozhoduje o veriteľskom návrhu na vyhlásenie konkurzu, neposkytuje priestor na preukazovanie dôvodnosti navrhovateľom označenej pohľadávky a na preskúmanie existencie sporných pohľadávok slúžia iné sporové konania. Takýmto konaním podľa názoru dovolateľa nemusi byť nevyhnutne iba také konanie, ktorého meritum sa bude týkať existencie spornej pohľadávky (napr. konanie o žalobe na plnenie, konanie o určení popretej pohľadávky). Podľa dovolateľa sa existencia spornej pohľadávky môže posúdiť ako predbežná otázka, napr. v konaní o uloženie povinnosti zaplatiť pokutu za oneskorené podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, či v konaní o odporovacej žalobe. Dovolateľ podotkol, že v tomto konaní súd skúma všetky relevantné predpoklady pre priznanie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty voči úpadcovi, resp. voči jeho štatutárnemu orgánu. Vychádzajúc z ustanovení ZKR týmito relevantnými skutočnosťami sú existencia úpadku dlžníka vo forme predĺženia, okamih vzniku povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, splnenie, alebo porušenie tejto povinnosti a existencia liberačného dôvodu na strane žalovaného. Vo vzťahu k tomuto konaniu a napadnutému rozsudku má najväčší význam posúdenie predĺženia dlžníka. Pre posúdenie predĺženia sú právne významné všetky záväzky dlžníka, ktoré objektívne existujú. Ak by súdu nebolo v tomto konaní umožnené zodpovedať ako predbežnú otázku existenciu pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o., a v spojení s tým posúdiť, či a kedy sa dlžník dostal do predĺženia, viedlo by to podľa názoru dovolateľa k porušeniu zásady zákazu odmietnutia spravodlivosti.

16. ZKR účinný do 31. decembra 2015 jednoznačne definoval, že predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Zákonodarcu z okruhu záväzkov rozhodujúcich pre posúdenie predĺženia vylúčil iba záväzky spojené so záväzkom podriadenosti a záväzky, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky. Nakoľko je § 3 ods. 3 ZKR kogentným, nie je podľa názoru dovolateľa možné z posúdenia predĺženia vylúčiť žiadne iné záväzky. Napriek tomu, že pri posudzovaní predĺženia sa vychádza najmä z účtovníctva, je pri záväzkoch právne irelevantné to, či ich dlžník má, alebo nemá v účtovnej evidencii. Opačný názor by viedol k absurdnému záveru a to, že dlžník predíde predĺženiu tým, že o svojich záväzkoch účtovať nebude. Rovnako tak je nepodstatný subjektívny postoj dlžníka k týmto záväzkom, t.j. ich uznanie, resp. neuznanie. Dovolateľ má za to, že súd rozhodujúci o žalobe na zaplatenie pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu mohol, ako predbežnú otázku posúdiť existenciu alebo neexistenciu spornej pohľadávky a následne ju vziať na zreteľ pri posudzovaní predĺženia dlžníka a vzniku povinnosti štatutára podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

17. Z pohľadu dovolateľa meritórne rozhodnutie ďalej záviselo aj od posúdenia okamihu vzniku povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu, konkrétne od toho, či začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne, t.j. od okamihu, kedy úpadok nastal alebo subjektívne, t.j. od okamihu, kedy sa osoba konajúca v mene dlžníka o predĺžení dozvedela.

18. Dovolateľ dal do pozornosti, že podľa názoru konajúcich súdov je deň zostavenia účtovnej závierky okamihom, ktorý určil začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu. Podľa neho je ale takýto záver nesprávny, nakoľko je v priamom rozpore so znením zákonných ustanovení a s účelom inštitútu zodpovednosti za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Dovolateľ je presvedčený, že znenie zákona jednoznačne viaže začiatok plynutia lehoty na objektívnu skutočnosť, a to na vznik predĺženia dlžníka. V tejto súvislosti poukázal na názor Ďuricu, podľa ktorého „Plynutie lehoty

na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne. Lehota 30 dní, odkedy sa povinný dozvedel o úpadku, je síce stanovená akoby subjektívne, avšak v konečnom dôsledku sa posudzuje objektívne, pretože, ak sa povinný o úpadku dozvedel, lehota plynie od momentu, keď sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o úpadku" (ĎURICA, M. § 11 [Návrh na vyhlásenie konkurzu]. In: ĎURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 66.) Uvedený názor je súladný s režimom objektívnej zodpovednosti, ktorým sa riadia obchodno-záväzkové vzťahy, vrátane vzťahu štatutára a obchodnej spoločnosti. Z aplikácie Obchodného zákonníka na zodpovednostný režim štatutárov za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu potom vyplýva objektívna zodpovednosť, t.j. zodpovednosť bez ohľadu na ich zavinenie. Možnosť zbaviť sa zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu tvrdením, že o vzniku tejto povinnosti štatutár nevedel, by bolo v rozpore so samotnou podstatou objektívnej zodpovednosti.

19. Podľa dovolateľa rovnaký názor zastávajú aj ďalší právni teoretici (DOLNÝ, J. Odporovateľnosť právnych úkonov v konkurznom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 25. a CSACH, K. Predinsolvenčné povinnosti štatutárnych orgánov. In Karlovarské právnické dny, 2017, s. 402.). Dovolateľ už v podanom odvolaní označil za nesprávny názor súdu o tom, že o úpadku, ktorý preukázala riadna účtovná závierka za rok 2015, sa žalovaný mohol dozvedieť až po jej zostavení dňa 24. januára 2016. V zozname vystavených faktúr sú najneskôr vystavené faktúry zo dňa 15. decembra 2015. To znamená, že najneskôr 16. decembra 2015 sa žalovaný ako štatutár úpadcu mohol pri zachovaní odbornej starostlivosti dozvedieť o predĺžení spoločnosti (v takom prípade zákonná lehota na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu uplynula dňa 15. januára 2016). Dovolateľ podotkol, že po 15. decembri 2015 nevykonával úpadca žiadnu činnosť a podnik ďalej neprevádzkoval. Napriek tomu návrh na vyhlásenie konkurzu podal až dňa 23. februára 2016. Po zohľadnení vyššie uvedenej argumentácie neobstojí tvrdenie žalovaného, že s podaním návrhu musel počkať až do ukončenia účtovného roku a vyhotovenia riadnej účtovnej závierky.

20. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12 500 eur z titulu zmluvnej pokuty, a to v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň uloží žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania. Za predpokladu, že dovolací súd bude toho názoru, že nemôže vo veci rozhodnúť sám, dovolateľ žiada, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, a aby uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania.

21. K podanému dovolaniu sa na výzvu súdu vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že podľa jeho názoru krajský súd v bode 49. odôvodnenia napadnutého rozsudku nerobí žiadne nové skutkové závery a iba s poukazom na citovaný judikát Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadril právny názor ohľadne možnej pochybnosti prihlásenej pohľadávky. Záver odvolacieho súdu ohľadne pohľadávok spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. nie je žiadnym odklonom od skutkových zistení súdu prvej inštancie, nejedná sa o žiadne procesné pochybenie a teda nie je možné ustáliť záver o porušení práva na spravodlivý proces.

22. K druhej otázke žalobcu žalovaný poukázal na to, že žalobca v žalobe počítal 30-dňovú lehotu od 28. februára 2014 a v dovolaní už predmetnú lehotu počítal od 16. decembra 2015. Podľa názoru žalovaného je rozhodujúci deň zostavenia účtovnej uzávierky a nie to, kedy bola doručená, či vystavená posledná faktúra za rok 2015. Žalovaný spolu s ostatnými konateľmi nemohol predvídať, či po 15. decembri 2015 bude ešte doručená/vystavená nejaká faktúra do konca daného roka.

23. Žalovaný ďalej poznamenal, že žalobca sa nevysporiadal s ďalšími nedostatkami žaloby a výzvy adresovanej pred podaním žaloby žalovanému ako konateľovi. Bez ohľadu na to, ako sa dovolací súd vysporiada s druhým dovolacím dôvodom, tak žalobe nie je možné vyhovieť, pretože vo výzve žalobcu zo dňa 7. júla 2017 (hmotnoprávny predpoklad žaloby) je uvedená nesprávna sankcia, ktorá nebola platná v roku 2014, kedy malo podľa žaloby dôjsť k údajnému porušeniu povinností žalovaného a rovnako tak v zmysle žaloby sa požaduje sankcia účinná po 1. januári 2016, hoci k porušeniu povinností

žalovaného došlo podľa žaloby v roku 2014. Žalobe nie je možné vyhovieť ani z toho dôvodu, že konanie žalovaného od počiatku roku 2014 do podania návrhu na vyhlásenie konkurzu smerovalo výlučne k vyriešeniu úpadku a k zlepšovaniu hospodárskych výsledkov, t.j. žalovaný nepochybne konal s odbornou starostlivosťou, čím naplnil liberačné dôvody podľa § 74a ZKR (hospodársky výsledok spoločnosti úpadcu za obdobie roku 2014 (-278 eur) sa výrazne zlepšil oproti roku 2013 (-80 943 eur), takže ide podľa žalovaného o preukázateľne aktívnu snahu o vyriešenie úpadku iným spôsobom, čo súdy nemôžu prehliadnuť).

24. Vzhľadom na uvedené žalovaný skonštatoval zjavnú nedôvodnosť podaného dovolania a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietol.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť v zmysle § 447 písm. f) CSP.

26. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

27. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať sa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať sa vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

28. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sú: a) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva a b) zásah súdu do práva na spravodlivý proces.

29. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

30. Pod pojmom procesný postup sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

31. Dovolateľ s poukazom na tento dôvod prípustnosti dovolania namietal, že odvolací súd pristúpil k modifikácii skutkového stavu bez toho, aby za týmto účelom nariadil pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP. V podanom dovolaní zdôraznil, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí na základe vykonaných dôkazov konštatoval existenciu záväzkovo právneho vzťahu medzi veriteľom ZAPA beton SK, s.r.o. a dlžníkom KOBAK, s.r.o. Na druhej strane v rozpore s tým mal odvolací súd dospieť podľa neho k záveru o spornosti pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a o nemožnosti posúdenia jej dôvodnosti bez toho, aby bolo ukončené konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014. Odvolací súd mal podľa dovolateľa pochybiť, keďže mu mal nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňoval jeho procesné práva a tým porušil právo na spravodlivý proces.

32. Vychádzajúc z obsahu dovolania sa najvyšší súd najskôr zaoberal tým, či zo strany odvolacieho súdu skutočne došlo k modifikácii skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie bez toho, aby odvolací súd zopakoval, alebo doplnil dokazovanie podľa § 384 CSP, a či svojim procesným postupom teda zamedzil stranám sporu vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a novým skutkovým zisteniam. Dovolací súd ďalej udáva, že pokiaľ by zistil nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, bolo by ďalej potrebné sa zaoberať aj tým, či jeho nesprávnym procesným postupom bolo zasiahnuté do procesných práv žalobcu v dostatočnej, resp. relevantnej miere intenzity na to, aby bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces. Keďže iné vady zmätočnosti dovolateľ neuplatnil, dovolací súd viazaný uplatnenými dovolacím dôvodmi prípadné ďalšie vady zmätočnosti podľa § 420 CSP neskúmal (§ 440 CSP).

33. Dovolací súd pre úplnosť dopĺňa, že vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov, ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

34. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje, alebo doplní. Podľa § 384 ods. 1 CSP, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. Podľa § 385 ods. 1 CSP, na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

35. Z vyššie uvedených procesných ustanovení je zjavné, že odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimku z tejto zásady predstavuje prípad, v ktorom odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje. Urobí tak v prípade, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak sa má vykonať pred dovolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno teda uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí

jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

36. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že odvolací súd v bode 34. skonštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd si osvojil výstižné a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal podľa § 387 ods. 2 CSP. V ďalších bodoch odvolací súd potom s poukazom na bod 35. napadnutého rozsudku uviedol argumenty smerujúce k doplneniu a zdôrazneniu správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v reakcii na argumenty uvedené v odvolaní a vo vyjadreniach k odvolaniu. Zámerom odvolacieho súdu zjavne nebolo konštatovať nesprávnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie.

37. Dovolací súd dáva do pozornosti, že ťažiskovým argumentom súdu prvej inštancie pre zamietnutie dovolateľovej žaloby bolo zistenie konania žalovaného ako štatutárneho orgánu spoločnosti KOBAK, s.r.o. v rozhodujúcom období s odbornou starostlivosťou podľa § 74a ZKR v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) spoločnosti. Súd prvej inštancie v bode 75. a 76. rozsudku uviedol, že „Vo vzťahu ku konaniu žalovaného s odbornou starostlivosťou je potrebné tiež poznamenať, že sa spoločnosti KOBAK, s.r.o. podarilo znížiť záporné imanie (predĺženie) z roku 2013 vo výške -80 943 eur, na sumu -278 eur v roku 2014. To znamená, že spoločnosť KOBAK, s.r.o. sa účinne snažila znižovať svoje záväzky. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že žalovaný neporušil svoju povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu na spoločnosť KOBAK, s.r.o., keďže v rokoch 2013 a 2015 konal s odbornou starostlivosťou v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) spoločnosti, preto žalobu zamietol“.

38. Z napadnutého rozhodnutia podľa dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa s týmto ťažiskovým argumentom súdu prvej inštancie pre zamietnutie žaloby stotožnil. Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že niektoré namietané úvahy odvolacieho súdu týkajúce sa posúdenia spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK s.r.o. sa čiastočne odlišujú od úvah súdu prvej inštancie. Predmetný nesúlady pramení predovšetkým z odlišného pohľadu odvolacieho súdu na otázku o možnosti aplikácie záverov vyplývajúcich z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 68/2019 na prejednávaný spor. Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené udáva, že odvolací súd týmito doplňujúcimi úvahami nerozporoval, ani nespochybňoval rozhodujúce zistenia a úvahy súdu prvej inštancie. Podľa dovolacieho súdu namietané úvahy je potrebné charakterizovať v súlade s ich účelom, ktorým nepochybne bolo potvrdenie úvah a skutkových zistení súdu prvej inštancie a rozšírenie argumentácie smerujúcej k zhodnému posúdeniu veci v súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Najvyšší súd preto opakuje, že namietané úvahy odvolacieho súdu je potrebné aj v tomto prípade posúdiť len ako ďalšie argumenty, ktorými odvolací súd potvrdzoval a dopĺňal rozhodujúce úvahy súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný, ako štatutárny orgán spoločnosti KOBAK, s.r.o. konal v rozhodujúcom období s odbornou starostlivosťou v snahe odvrátiť úpadok tejto spoločnosti.

39. Podľa najvyššieho súdu nebolo potrebné v tejto veci zopakovať dokazovanie na nariadenom pojednávaní uplatnením procesného postupu podľa § 384 ods. 1 CSP v spojení s § 385 ods. 1 CSP, keďže z napadnutého rozsudku s poukazom na účel namietaných úvah odvolacieho súdu, ktoré smerovali predovšetkým k rozšíreniu, rozvinutiu, resp. doplneniu a potvrdeniu ťažiskových a kľúčových úvah súdu prvej inštancie, ako aj v konečnom dôsledku k potvrdeniu jeho rozhodnutia vo veci samej nevyplýva, že by mal odvolací súd za to, že by súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

40. Najvyšší súd sumarizuje, že odvolací súd nevychádzal z iného skutkového stavu, ako ho zistil súd prvej inštancie, tento potvrdil a ďalej len rozvíjal prostredníctvom ďalších úvah bez toho, aby akokoľvek menil rozhodujúce závery súdu prvej inštancie. Aj keď je možné badať, že odvolací súd sa od argumentácie súdu prvej inštancie v časti odchýlil, podľa dovolacieho súdu v tomto prípade nebol povinný zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, keďže na zistený skutkový stav nadviazal a ťažiskové argumenty súdu prvej inštancie potvrdil. Možno opätovne len konštatovať, že ďalšie úvahy odvolacieho

súdu predstavujú len doplnenie dôvodov rozhodnutia ako priama reakcia na námietky odvolateľa a ako celok potvrdzujú rozhodujúce právne závery súdu prvej inštancie. Najvyšší súd preto nesprávny procesný postup súdu odvolacieho súdu v prejednávanej veci nevzhliadol.

41. Dovolací súd uzatvára, že považuje za nadbytočné, aby sa dovolacími námietkami, ktorými dovolateľ preukazuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ďalej zaoberal, nakoľko je zjavné, že odvolací súd neuplatnil nesprávny procesný postup. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody dovolací súd považuje dovolanie žalobcu v tejto časti za neprípustné. Pre úplnosť najvyšší súd len v krátkosti nad rámec uvedeného dodáva, že pokiaľ by aj v tomto prípade odvolací súd v namietanej časti modifikoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie bez toho, aby na pojednávaní zopakoval, alebo doplnil dokazovanie a uplatnil tak nesprávny procesný postup, namietané procesné pochybenie by nebolo spôsobilé zasiahnuť do dovolateľovho práva na spravodlivý proces dostatočnou (relevantnou) mierou intenzity, nakoľko z dovolania a napadnutých rozhodnutí je zjavné, že domnelá modifikácia skutkových zistení sa týkala tých skutkových zistení, ktorých rozdielne hodnotenie nemohlo mať žiadny dopad na rozhodujúce závery konajúcich súdov, v dôsledku ktorých rozhodli tak, ako je uvedené vo výrokoch napadnutých rozhodnutí.

K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

42. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

43. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

44. Dovolací súd uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 123/2020 zo dňa 15. apríla 2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

45. Dovolací súd pripomína, že aj keď je dovolateľom v dovolaní vymedzená právna otázka, je povinný sa ďalej zaoberať aj tým, či nastolená otázka spĺňa kritériá právnej otázky, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, nakoľko táto musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho

súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

46. Dovolateľ v súvislosti s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP naformuloval dve otázky, pričom prvú z nich vymedzil nasledovne:

Započítava sa suma sporných záväzkov dlžníka do celkovej sumy jeho záväzkov pri posúdení predĺženia v konaniach, ktoré sú vyvolané konkurzom, (t.j. nie v konkurznom konaní)? Ak áno, je súd, ktorý rozhoduje v konaní vyvolanom konkurzom, oprávnený posúdiť existenciu spornej pohľadávky ako predbežnú otázku?

47. Dovolací súd je názoru, že dovolateľom položená otázka nebola v kontexte prejednávaneho sporu otázkou, ktorou by sa odvolací súd zaoberal, a preto nemôže byť posúdená ako kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej, a teda nemôže byť posúdená ani ako otázka zakladajúca prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako ani napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, odpoveď na dovolateľom položenú otázku nemôže ovplyvniť, preto najvyšší súd konštatuje, že ide o otázku hypotetickú.

48. Už vyššie dovolací súd skonštatoval, že ťažiskovým (kľúčovým) zistením a argumentom pre zamietnutie dovolateľovej žaloby bolo zistenie konania žalovaného, ako štatutárneho orgánu spoločnosti KOBAC, s.r.o. v rozhodujúcom období s odbornou starostlivosťou podľa § 74a ZKR v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) spoločnosti. Súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný konal s odbornou starostlivosťou, keď sa mu darilo v rokoch 2013 a 2014 znížiť záporné imanie spoločnosti, spoločnosť mala dostatok zákaziek, riadne vykonávala svoju činnosť a boli uhrádzané aj ňou vystavené faktúry. S týmto záverom okresného súdu sa stotožnil aj odvolací súd v napadnutom rozhodnutí.

49. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dáva do pozornosti dovolateľa, že rozhodujúcou otázkou v prejednávanej veci odôvodňujúcou výrok o zamietnutí dovolateľovej žaloby nebola spornosť, alebo nespornosť pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o., ale otázka, či konal žalovaný s odbornou starostlivosťou v rozhodujúcom období a s tým súvisiace posúdenie, či bol naplnený liberačný dôvod zbavujúci žalovaného povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podľa § 11 ods. 2 ZKR. O tom, že otázka spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. nebola pre rozhodnutie v tejto veci kľúčovou svedčí, že aj napriek do istej miery odlišným úvahám okresného súdu a krajského súdu ohľadne spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o., tieto úvahy nemali žiadny dopad na meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Dovolací súd s poukazom na uvedené uzatvára, že dovolanie nie je v časti prvej otázky prípustné, nakoľko otázka dovolateľa je v kontexte prejednávaneho sporu hypotetickou otázkou.

50. Dovolateľ svoju druhú otázku, od ktorej odvodzoval prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, naformuloval v dovolaní nasledovne:

Meritórne rozhodnutie ďalej záviselo aj od posúdenia okamihu vzniku povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu, konkrétne od toho, či začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne, t.j. od okamihu, kedy úpadok nastal alebo subjektívne, t.j. od okamihu, kedy sa osoba konajúca v mene dlžníka o predĺžení dozvedela.

51. Predmetnou otázkou dovolateľ zjavne priamo reaguje na záver súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný podal návrh na vyhlásenie konkurzu dlžníka včas, keďže lehota na podanie návrhu mu začala plynúť dňa 24. januára 2016, resp. záver odvolacieho súdu, podľa ktorého nebolo preukázané, že dlžník nepodal návrh na vyhlásenie konkurzu dlžníka dňa 23. februára 2016 včas. Podľa § 11 ods. 2 ZKR prvej vety dlžník, ktorý je právnickou osobou, je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30-tich dní, odkedy sa dozvedel, alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom úpadku.

52. Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti dovolateľa, že odvolací súd v bode 41.

napadnutého rozsudku uviedol, že „... štatutárny orgán obchodnej spoločnosti pri výkone svojej funkcie je povinný rešpektovať ustanovenie § 11 ods. 2 ZKR a podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30-tich dní odkedy sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o predĺžení obchodnej spoločnosti". Dovolací súd podotýka, že tento právny záver týkajúci sa právneho posúdenia charakteru 30-dňovej lehoty dlžníka na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR odvolací súd ďalej v napadnutom rozsudku nespochybnil.

53. Z napadnutého rozsudku preto nevyplýva, že by odvolací súd na rozdiel od dovolateľa posudzoval lehotu podľa § 11 ods. 2 ZKR ako subjektívnu. Dovolací súd preto konštatuje, že právny názor odvolacieho súdu korešponduje s právnym názorom dovolateľa, ako aj s názormi právnej vedy uvedenými v podanom dovolaní, že lehota na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR má objektívny charakter, nakoľko plyní primárne od momentu, kedy sa právnická osoba pri zachovaní odbornej starostlivosti mohla o svojom úpadku dozvedieť. S poukazom na uvedené najvyšší súd udáva, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod spôsobom podľa § 432 ods. 1, ods. 2 CSP, predovšetkým neuviedol v čom právne posúdenie realizované odvolacím súdom ohľadne položenej právnej otázky považuje za nesprávne, keďže právny názor odvolacieho súdu na položenú otázku korešponduje s jeho právnym názorom.

54. Najvyšší súd pre úplnosť dopĺňa, že podaným dovolaním v tejto časti dovolateľ vo svojej podstate vyjadruje svoju nespokojnosť so skutkovými zisteniami konajúcich súdov ohľadne vymedzenia konkrétneho momentu, kedy sa dlžník pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol o svojom úpadku dozvedieť. Z rozhodnutí konajúcich súdov totiž nevyplýva, že by sa stotožnili s názorom dovolateľa, že začiatok plynutia 30-dňovej lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu mal nastať najneskôr dňa 16. decembra 2015. Dovolací súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti, že otázka ustálenia konkrétneho momentu začiatku plynutia 30-dňovej lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR nie je otázkou právnou, ale skutkovou. Táto je z dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP vylúčená s poukazom na § 442 CSP.

55. Najvyšší súd s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti sumarizuje, že keďže dovolateľ vymedzil dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dôvodiac nesprávnym procesným postupom, ktorý však nebol dovolacím súdom zistený, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dôvodiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré však jeho prípustnosť z dôvodov uvedených vyššie nezaložilo, dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, nakoľko dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

56. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal v konaní plný úspech, avšak z dôvodu, že si trovy konania neuplatnil, súd mu ich nepriznal. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd ďalej neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

57. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.